

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

درس هفتم: بازگشت

پایه: دوازدهم

۱۴۰۳-۱۴۰۲

تهیه: سامیه ارجمندی

آدرس: استان سیستان و بلوچستان شهرستان فنوج، دبیرستان پروین اعتصامی مسکوتان

رحمانیت خداوند: حدیث قدسی به حضرت داود(ع): اشتیاق خدا به رستگاری ما

۱. برای تکمیل پیمان های قبلی و پیمودن ادامه راه

۲. برای بازگشت از مسیری که چندی به غلط پیموده شده ← انقلاب علیه خود دانی (نفس اماره)

مثال: تحول بشر بن حارث با جمله امام کاظم(ع) که فرمود: اگر بنده می بود، حرمت صاحب خود را نگه می داشت

انواع

تصمیم
ها

در مورد بندگان: بازگشتن از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در عفو و غفران او

توبه

در مورد خدا: گشودن درهای رحمت الهی به سوی توبه کار و بازگشت آرامش به قلب او

انقلاب

علیه خود دانی (نفس اماره) ← قیام کردن علیه تمایلات ناپسند یا پیروی از عقل (نفس لوّامه)

به سوی خود عالی (نفس لوامه)

اصل و اساس
توبه

حالت پشیمانی قلبی و تصمیم بر انجام ندادن گناه

زبان حال: چقدر بد شد!... (حتی اگر استغفرالله را بر زبان نیاورد اما در قلب او باشد)

حدیث امام باقر(ع): برای توبه کردن پشیمانی کافی است

تعریف: توبه، گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شستشو می دهد ← تخلیه یا پیرایش

رسول خدا(ص): التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

حدیث

امام علی (ع): التَّوْبَةُ تَطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَ تَغْسِلُ الذَّنُوبَ

توبه و
پاکی

۱. با توبه همه گناهان بخشیده می شود ← آیه: «...لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا»

۲. توبه به کمک ایمان و عمل صالح، گناهان را به حسنات تبدیل می کند ← آیه: «کسی که بازگردد و ایمان آورد»

۳. توبه در جوانی آسان تر است ← حدیث پیامبر: «کسی نزد من محبوب تر از جوان توبه کار نیست»

چند
نکته

۴. در توبه همیشه باز است؛ اما توفیق توبه همواره میسر نیست

۵. تکرار توبه موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می شود ← آیه: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ»

۱. دعوت به گناه، با وعده توبه و سپس مایوس کردن از رحمت خدا ← «آب که از سرگذشت...»

میل به توبه خاموش می شود

۲. تسویف: توبه در آینده

به خصوص در مورد جوانان

حیله های
شیطان

۳. گام به گام و تدریجی کشامدن انسان به گناه ← به طوری که انسان متوجه زشتی گناه و قبح آن نشود

۱. عدم تکرار گناه

نرفتن به سراغ گناه و نشکستن توبه

گرچه ممکن است علاقه به گناه داشته باشد اما سعی می کند در عمل از آن دوری کند

استغفار بی خاصیت: استغفار در حال انجام گناه پذیرفته نیست

حدیث امام رضا(ع): «المُسْتَغْفِرُ مِنَ الذَّنْبِ وَيَفْعَلُهُ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ»

مراحل
تکمیلی
توبه

جبران حقوق

حقوق الهی

مهم ترین حق خدا= اطاعت و بندگی

قضا کردن نمازها و روزه های ازدست داده

اگر انسان تلاش خود را کرده، اما موفق نشده

خداوند بقیه موارد را خود جبران و عفو می کند

مادی

حقوق مردم

ریختن آبرو

شکستن قلب والدین

گسترش فساد و گمراهی

ایجاد بدبینی به دین

معنوی، مهم تر است

اصلاح انحراف های اجتماعی در مراحل ابتدایی

انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی ازمنکر

توبه اجتماعی

کوتاهی در این وظیفه ← گناه قوی ترمی شود ← انحراف از حق ریشه می دواند ← نیاز
به تلاش های بزرگ اساسی و زیربنایی

حساسیت در برابر گناه ← به آسانی مانع گسترش گناه می شود

ظرف زمان توبه: تمام طول عمر

انعطاف
تغییر و دگرگونی

بهترین زمان ← توبه آسان تر، جبران راحت تر، ← جوانی

فرصت توبه

شبیهِ ریشه های نهال
خصلت های ناپسند

با گذر زمان محکم می شوند
خارج کردن آنها در پیری بسیار سخت و طاقت فرساست

باتشکر از حسن توجه شما